TUDOR ARNĂUT – VIAŢA ŞI ACTIVITATEA

Irina BRICEAG

Tudor Arnăut, în timpul vieţii, s-a manifestat ca arheolog, profesor universitar, doctor în istorie şi a avut o viaţă destul de bogată, ocupând o serie de funcţii importante pe care le-a exercitat cu demnitate şi măiestrie, dar şi practicându-şi cu dragoste şi dăruire de sine vocaţia – arheologia.

Născut în anul 1959, în s. Giurgiuleşti, r-nul Cahul, a absolvit în anul 1978 Colegiul Pedagogic din Cahul, după care între 1981-1986 a fost studentul Facultăţii de Istorie a Universităţii de Stat din Moldova. În această perioadă, „s-a specializat pe arheologie sub îndrumarea prof. I. Niculiţă, care ulterior i-a devenit coordonatorul tezei".

După absolvire, a fost angajat în calitate de asistent la Catedra de Arheologie şi Istorie Antică şi Medievală a Facultăţii de Istorie. „Din acea

vreme şi până la ultima suflare s-a dedicat cu trup şi suflet procesului de cercetare şi instruire în cadrul Facultăţii de Istorie USM, parcurgând toate treptele ierarhiei universitare, de la asistent până la doctor conferenţiar universitar, prorector USM". Paralel, şi-a obţinut doctoratul la Universitatea din Bucureşti în 1998, lucrarea sa *Vestigii ale secolului VII-III i. Hr. în spaţiul de la răsărit de Carpaţi*, fiind distinsă cu aprecierea *magna cum laude*.

În cadrul facultăţii a fost profesor a mai multor cursuri, precum: „Istoria Veche a spaţiului Românesc", „Spaţii Sacre şi memoria colectivă", „Colonizarea ca fenomen istoric", „Istoria Orientului Antic", „Istoria Greciei antice", „Numismatica", „Etnicitate, naţionalism, identitate", etc.

A fost un bun manager, în perioada 1998-2006 deţinând funcţia de director al Colegiului Pedagogic „Alexei Mateevici" din Chişinău şi prorector al Universităţii de Stat, dar cel mai mult s-a remarcat ca fiind un arheolog veritabil, fapt dovedit de numeroasele articole ştiinţifice şi studii publicate de-a lungul activităţii sale în numeroase reviste de specialitate atât din R. Moldova, cât şi de peste hotarele ţării (de ex.: „Revista Arheologică", „Tyragetia", „Istro-Pontica, Carpatica", etc.) A participat şi la numeroase conferinţe şi simpozioane naţionale şi internaţionale.

Cercetările cetăţilor de la Saharna Mică, Măşcăuţi, Potârca, Pojoreni, Hansca, Stolniceni, sunt strâns legate de numele lui Tudor Arnăut, fiind mereu activ implicat în cercetarea practică a acestor situri, dar şi a unora din România şi Ucraina, ceea ce a dus la stabilirea relaţiilor de cooperare şi prietenie cu colegii din România, în special, prietenia cu Mircea Babeş.

A propus „o nouă direcţie de cercetare în care sunt concentrate riguros, fundamental şi adecvat analizate datele privind relaţiile, tradiţiile antice, informaţiile epigrafice, vestigiile arheologice, iconografice, etc.".

Ca discipol al lui I. Niculiţă a împărtăşit şi promovat concepţiile lui despre continuitatea traco-dacică. Direcţia ştiinţifică prioritară a constituit-o studierea spiritualităţii din spaţiul balcano-carpato-pontic în mileniul I a. Hr. „Cercetările de lungă durată ale lui Tudor Arnăut, ce s-au realizat în mai multe tratate de sinteză ori în diverse publicaţii, abordau în permanenţă, fie şi tangenţial, aspecte legate de spiritualitatea tracilor septentrionali: geţilor, dacilor, carpilor, tyrageţilor, etc.". Opera ştiinţifică cuprinde contribuţii semnificative, descoperiri care i-au atras atenţia, fără ca ele să fie numaidecât rezultatul propriilor săpături. Aici se înscriu majoritatea articolelor despre vetrele de cult, râşniţele de tip grecesc, diferite aspecte ale ritului, ritualului şi inventarului funerar şi problema sacrificiilor umane.

„Cărţile lui, studiile publicate au devenit lucrări de referinţă pentru specialişti", întrucât aduce un nou suflu şi noi teorii asupra subiectelor existente şi, mai mult sau mai puţin, cercetate. A adus contribuţii esenţiale

în arheologia pentru înţelegerea şi clarificarea celor mai importante aspecte specifice tracilor septentrionali, în special prin monografiile sale, ca de exemplu *Vestigii getice din cea de a doua epocă a fierului în interfluviul Pruto-Nistrean* (Iaşi, Helios" 1997, în colab. cu Ursu-Naniu Rodica); *Vestigii ale secolului VII-III i. Hr. in spaţiul de la răsărit de Carpaţi* (Chişinău, Centrul Editorial USM, 2003); *Spaţii sacre şi practici funerare din mileniul I a. Chr. în arealul Carpato-Balcanic* (manuscrisul tezei de doctorat).

În concluzie, Tudor Arnăut a lăsat o activitate ştiinţifică destul de bogată şi utilă mediului ştiinţific arheologic, datorită noilor concepţii şi viziuni abordate în lucrările sale, dar şi prin completarea cu noi informaţii şi dovezi vechilor cunoştinţe. „Arheologia românească a suferit omeneşte o grea pierdere, dar tot ceea ce a realizat pentru ea cercetătorul şi profesorul Tudor Arnăut se păstrează şi se va transmite celor ce vin după noi" - spunea Mircea Babeş.

Bibliografie:

Niculiţă. I. *În loc de prefaţă*. În: „*Spaţii sacre şi practici funerare din mileniul I a. Chr în arealul Carpato-balcnic*" de Arnăut Tudor, Chişinău, 2014.

Babeş, M. *Arheologul şi profesorul Tudor Arnăut: evocarea unui prieten*. În: „*Spaţii sacre şi practici funerare din mileniul I a. Chr în arealul Carpato-balcnic*" de Arnăut Tudor, Chişinău, 2014.

Matveev, S. *În memoriam Tudor Arnăut*. În: *Revista Arheologică*, vol. VIII, nr. 1-2, 2012.

Ursu-Naniu, R. *Tudor Arnăut, or the passion for archaeology (1958-2012*). În: *Thraco-Dacica S. N.*, tomul IV-V (XXVII-XXVIII), 2012-2013.

Colectivul catedrei Arheologie şi Istorie Antică, USM. *Obituria în memoriam Tudor Arnăut*. În: *Tyragetia*. vol. VI [XXI], Chişinău, 2012.

Recomandat
Andrei COROBCEAN, dr., lect. univ.